

På 1800-talet var det vanligt i norra Småland att fira valborgsmässa med en väldig brasa, som då kallades majeld, och skulle avbrännas sista kvällen i april månad, men på någon bemerkelsedag förekom ej något sådant vad jag vet.

Den så kallade Majelden förlades alltid på någon högt belägen plats i närheten av någon gård eller by, helst i någon gårdesbacke som låg högt så att elden kunde synas vida omkring, och samma plats användes varje år.

Att anordna majeld var huvudsakligen ungdomens och barnens sak, men det hände ofta att även äldre personer deltog. Till bränsle användes allt möjligt värdelöst, ris och skogsavfall från närliggande avverkningar, tall- och lövkärvis från fähuset, m.m. För det mesta bar ungdomen fram bränslet, men ofta skaffade de dragare och körde fram bränsle till platsen, och samma plats användes varje år för att den låg högt och för övrigt var lämplig för detta ändamål.

Omkring kl. 8 på aftonen, sedan folket slutat sitt arbete för dagen och ätit kvällsmat skulle elden tändas. Ingen viss person var utsedd att tända den, utan den som först blev i ordning tände den, och inga ceremonier förekom, men när elden väl fått fart brukade hurra-rop förekomma och detta flera gånger. Även skarpa skott och smällar förekom.

Flera eldar kunde förekomma i samma socken, och naturligtvis tävlade varje lag om att få den största elden.

Att använda tjärtunnor till majeld har kommit i bruk på senare tid och tillgår så, att någon lämnar en tom tunna som innehållit tjära. Vanligen lämnades den utan ersättning, och genom den i tunnan fasttorkade tjäran var den lätt att få att brinna. I tunnan lades torr ved som tändes. Sedan sattes tunnan i toppen av en stång, som restes på platsen, och så fick den brinna tills den var uppbrunnen och föll ned.

Någon gång såg jag flickor vara klädda i manskläder vid majeldsfirandet.

När brasan nedbrunnit så mycket att någon vågade, brukade gossar hoppa över den nedbrunna brasan för att visa sig oförfärade.

Varför dessa eldar förekom vet jag ej annat än att det var en gammal sed, och hur den uppkom vet jag ej.

Midsommar-vaka kunde ju förekomma därigenom att ungdomen gick tillsammans midsommarafton för att roa sig, men detta mera för att få roa sig än för att vaka.

Nyårsvaka har förekommit, det vill säga att man skulle vara vaken klockan 12 natten mellan den sista och första dagen vid årsskiftet. Detta kallades att vaka in det nya året.

Stenås den 27/2 1932

A V Carlsson